

Entreteniment a la 525

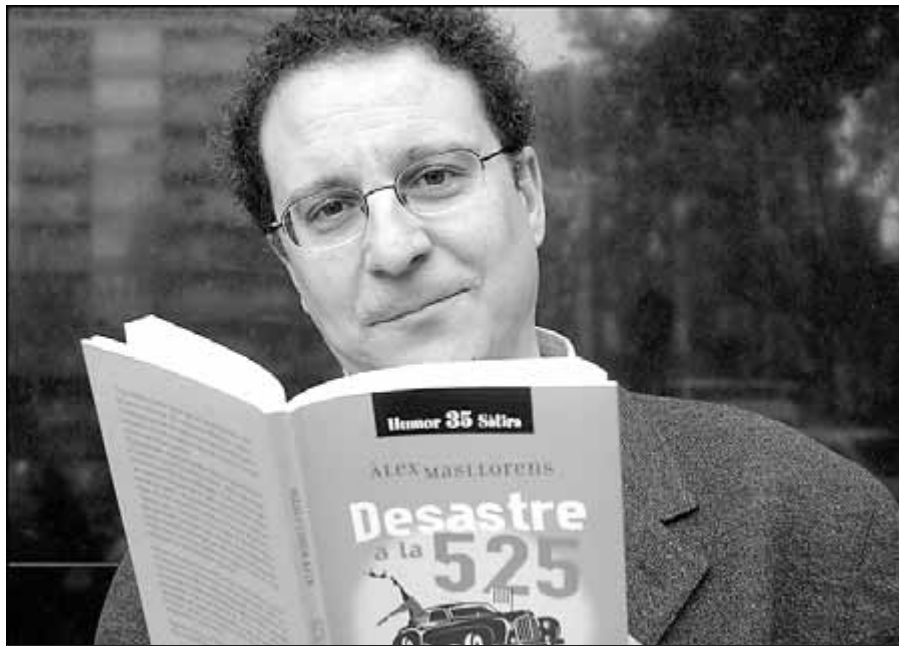
CARLES MIRÓ

NARRATIVA

Alex Masllorens, *Desastre a la 525*.
Premi Pere Quart d'humor i sàtira.
LA CAMPANA, Barcelona, 2004.

Aquesta novel·la comença passada la una de la nit, en el passadís d'un hotel hongarès. Una noia espectacular, que només va vestida amb un tanga, surt al passadís i es posa a xisclar. De seguida sabem que xiscla perquè l'home amb qui s'havia ficat al llit s'acaba de morir en ple acte sexual. Ja tenim erotisme i mort. L'home mort té un canell lligat al capçal del llit: tenim, doncs, erotisme, mort i morbo. Estem a un pas d'*Instint bàsic*. Llegides tres pàgines de *Desastre a la 525*, l'únic dubte que podem tenir és si l'autor acabarà fent aquest pas o si no el farà. Àlex Masllorens (Barcelona, 1956) no el fa. No tira directament pel dret. Fa, almenys, un cert esforç per no tirar-hi.

L'escena que munta al principi de la seva novel·la per enganxar els lectors, feta de retalls d'escenes de sèrie B, ha de servir per enganxar el lector, un lector que busqui una novel·la que l'entretengui i prou. I se'n surt. Després, la narració que justifica aquesta arrencada, està elaborada segons el model de les novel·les de la sèrie de Butxana de Ferran Torrent. El mort era un periodista, molt amic d'un conseller de la Generalitat catalana. El conseller està de viatge oficial a Hongria i el periodista amic formava part del seu seguici. També

ÀLEX MASLLORENS HA GUANYAT EL PREMI PERE QUART AMB 'DESASTRE A LA 525'

forma part del grup Dionís, un periodista d'un diari no progovernamental (és fàcil endevinar quin diari seria), que fa el paper de professional madur i desencantat que es posarà a investigar el cas i el resoldrà implacablement, després, això sí, d'anar al llit amb la noia (no pas amb la del tanga del principi, sinó amb una catalana que estava de vacances a Hongria i que coneix casualment). Que al final rebí algun cop de puny, és gairebé inexcusable.

El llibre està més centrat en la part còmica que en la policial. La petita intriga que s'ha d'aclarir és un mecanisme senzill i ben utilitzat, que permet

una lectura molt ràpida, sense cap dificultat. Hi ha algun moment que sembla que Masllorens es vol posar a imitar Chandler, o a imitar els molts succedanis de Chandler que corren: "A tres quarts de cinc de la tarda, un home inquiet i nerviós ocupava una habitació d'hotel que no era seva i esperava una professional del sexe amb la qual no pensava mantenir relacions". No ens alarmem. Masllorens no continua en aquesta línia. O se li ha escapat o és un toc de gènere que ens ofereix per variar una mica.

Hi ha punts de l'argument que podrien ser presos de la realitat, dels dia-

ris de fa uns mesos. Però representa que ha anat al revés i que ha estat la realitat que ha imitat la ficció. En aquest cas, la realitat de què es tracta és la de l'escàndol del club Rasputin de Moscou, on aquest estiu es van pagar unes entrades amb diners públics (del Govern Balear). A *Desastre en la 525* també s'hi barregen polític i prostitució, i el llibre ha sortit bastant més tard. A la contracoberta s'hi han estampat aquestes paraules de l'autor: "A mesura que avançava en la redacció d'aquest llibre, he pogut comprovar fins a quin punt és veritat que, per molt agosarada que sigui la imaginació, la realitat sempre imita la ficció, i fins i tot la supera. Però d'això no me'n faig responsable". Com a precaució, la trobo un pèl excessiva. Fet i fet, aquest llibre ha guanyat el Premi Pere Quart d'humor i sàtira, i ja és curiós que qui fa una sàtira senti la necessitat de mig disculpar-se'n d'entrada.

BROMES MASSA EXPLOTADES

La paròdia política és dels aspectes fluïdos de la novel·la. El president de la Generalitat que hi apareix és òbviament Pujol, un ninot de Pujol per ser exactes. No seria cap mal recórrer a un ninot si fes el paper que li toca, el mal és que aquest té la poca gràcia de les bromes massa explotades, sense aportar res de nou. Hi surt, també, la qüestió del successor (l'hereu) d'aquest president, de molta actualitat fa any i mig, però que ara sembla una història vellíssima, caducada. Masllorens, sense la malícia de Torrent, maneja aquests fils rutinàriament, com si fes un reciclatge d'acudits vells. Se li noten les ganes de desfogar-se, de clavar una bona puntada de peu al pujolisme. Deixem de banda que per fer això arriba una mica tard. Però és que, sobretot, la mala llet se li estronca de seguida i la sàtira queda massa suada, inofensiva. Després de tot, l'autor d'aquesta novel·la és també l'autor de les línies de la contracoberta citades.

POESIA

Margarita Ballester,
Entre dues espases.
JARDINS DE SAMARCANDA.
Vic, 2004.

Per a les ànimes malaltes

JORDI LLAVINA

En un dels poemes d'aquest llibre, *Veu- re'ls passar*, Ballester alludeix a la comunitat dels poetes com un gran escamot ciclista. "L'esforç d'un de sol a la muntanya / indica que ve el grup". Un s'emportarà la glòria, alguns altres se'n repartiran engrunes. Molts més no rebran cap mena de compensació. Però tots "confirmen la carrera".

El poema té una significació especial, perquè apareix immediatament després d'una breu disquisició en prosa referida al *continuum* de la tradició. En aquesta prosa lírica, la poeta ressegueix una cadena d'atzars. Lluís Izquierdo i Joseph Brodsky són dues de les baules d'aquesta cadena. Hi parla força d'aquest últim, de Brodsky, i en l'intertext del poema d'Izquierdo hi surten altres "cèlebres ciclistes" -molt admirats pel rus-: Eliot, Auden, Spender, "so forth", que diria ell.

L'un poema i l'altre constitueixen una intel·ligent celebració de la poesia. Margarita Ballester (Barcelona, 1942) no ha tingut mai pressa per pu-

blicar ni ha sentit gaire (o gens) la proverbial vanitat del poeta. De moment, la seva obra es redueix a tres títols. Tres títols molt, diguem-ne, essencials: *L'infant i la mort* era un llibre del 1989; el 1995 va publicar *Els ulls*. I deu anys després, apareix aquest *Entre dues espases*, un llibre més críptic que els dos anteriors, més dens, i formalment més escair.

REFLEXIÓ SOBRE LA MORT

Entre dues espases es divideix en quatre parts i un epíleg. Una vegada més, Ballester arrenca amb una reflexió sobre la mort. Una reflexió que en conté una altra de més transcendència sobre les escasses pertinences i la vana herència de la vida: "Queda la sorra enganxada al mecanisme / que ha elevat l'home que m'enterra". Es tracta d'una imatge colpidora. Ja a la primera pàgina, la poeta segella una tomba. Com si hi deixés a dins el mort de tanta presumpció, de tanta vanitat com hi ha al món dels poetes en general, i al dels catalans en particular.

És, aquesta primera secció, un petit llibre i, alhora, el quadern d'escriptura d'aquest llibre. Hi ha els poemes i tot de marges estretament relacionats amb la redacció dels poemes. Aquests marges es presenten en prosa. *Entre dues espases* em sembla una obra una mica estranya, dinàmica, que mostra el pols bategant de l'escriptura; allò que, en una referència a Emily Dickinson, la poeta catalana anomena "el comportament poètic": això és, no pas una postura sinó una actitud. Es nota que aquí hi ha un llibre escrit al llarg d'uns quants anys: resulta una suma d'escoles, gairebé. N'he dit dinamisme, i suma. Un altre potser hi afegiria que és cosa de no cenyir prou el material. No crec sincerament que sigui el cas. Un llibre obert al dolor del món (l'Àfrica, Kosovo): "Temps de fer pujar les síndries / amb l'aigua de les gotes de rosada". La felicitat paradoxal. Ballester dedica l'obra al poeta Luis Rosales. Aquell que confessava no haver-se equivocat mai en res, fora d'allò que més estimava.

Parlant de passions: segons Ballester, el més propi de la passió és el trànsit. A mi que hi ha tants llibres de poemes que em cauen de les mans ja no per la manera com es diuen les coses, sinó per les coses que s'arriben a dir, agraeixo saviesa impresa. I aquí, n'estic convençut, n'hi ha molta.

CORRESPONDÈNCIES

La poeta assaja correspondències interessants en aquell mapa que deia més amunt de la genealogia dels poetes -el cèlebre *continuum* de què parlava Eliot-. Puixkin i Leopardi, units per la desesperació de les seves malformacions davant la immensitat del món, enfront l'eternitat del temps i de la (seva) poesia. Llegim, en una pàgina, un bellíssim "sonet literari" que fa servir el recurs ekfràsic (descripció lírica d'una obra plàstica) -una obra de Botticelli sobre un conte de Boccaccio-. En un altre poema traça un itinerari que va de Montaigne a Leopardi.

Entre dues espases obre molts fronts, per fer servir una expressió de geopolítica. La

part anomenada *Tu* utilitza els casos gramaticals per dissertar sobre les relacions fraternals, els subjectes i els agents de l'amor, l'objecte de la passió, els pacients de tant de dolor... De vegades, ens diu Ballester, el dolor es mesura amb el vol dels ocells. Trobo que és una poesia que no es desfà del tot, ni ganes, d'un cert llegat expressionista (oh Celan, oh Trakl, oh Bachmann), però, a diferència d'aquests autors i d'altres poetes de la *corda fosca*, Ballester creu admiradament en la cultura, en la llum de la poesia. I creu en la capacitat de la passió. I en l'amor silencios.

La poesia, al cap i l'últim, sempre serà matèria per a ànimes poc sanes. "Hi ha gent que no necessita llegir poesia perquè té l'ànima sana, és a dir, no sensible o no propensa al dolor". Potser resulta una afirmació una mica reduccionària, per massa vaga, maniquea i tot. Sigui com vulgui, aquí hi ha versos per a ànimes que pateixin tota llei de dolor. Per a ànimes malaltes i, fins i tot, insanes.